

Bárdudvarnok kulturális élete

1200 fős településünk Somogy megye egyik legnagyobb közigazgatási területe, hiszen egy kisvárosnyi területen szétszóródó tizenhat településrészből áll, ez országosan is egyedülálló. (Csak az érzékeltetés kedvéért: 16 temetőnk van, több, mint 20 tavunk.) A településszerkezeti koncepció már a 80-as évektől kezdve lehetővé teszi az önellátásra alkalmas életvitelt, ez sok különleges embert vonz, akiknek tudását igyekszünk bevonni a közösségbe.

A település kulturális-közösségépítő koncepciója két pilléren áll: Egyrészt az évkör magyar hagyományainak nonformális újratanítása, ezeknek a rituáléknak az élővé tétele. Igyekszünk a hagyományt minél autentikusabb formában újrateregetni, a közösséget aktív részesévé, teremtőjévé tenni. Ehhez kapcsolódó programjaink:

Téltemető mulatság: Czigány Tamás néptánc oktató és népzene-sz segítségével a téltemetés hagyományát élesztjük újjá bolond esküvővel, maskarázással, téluraság elégetésével.

Pünkösdi királyné járás: A lányoknak a királyné járás rituáléját tanítottuk be, egy itteni gyűjtésű népdalra alapozva és visszük házról házra. Már olyan résztvevőnk is van, akiknek az Édesanyja gyerekként szintén járt velünk Pünkösdőlni.

Szent Iván éji tűzugrás: Szent Iván éjszakáján a hagyomány szerinti tűzugrást elevenítjük fel.

Szüreti felvonulásunkra készülve alkalmi több generációs táncsoportot hozunk létre, és lehetőleg somogyi és egy két helyben gyűjtött éneke kis tánc-koreográfiát tanulunk be. A Felvonulás során az előre megadott állomásokon ezt eltáncoljuk, majd a Kisbíró vicces, esetenként csipkelődő, bíráló stílusban kidobolja az előző év fontos eseményeit, a falu szívfájdalmait, elégedetlenségeit. A megállókat a település boros gazdáinak a háza elé helyezzük, akik megvendégelik a résztvevőket. A felvonulás, lovas kocsikon, traktorokon, teherautókon zajlik, de lovasok és motorosok is csatlakoznak hozzá. A menetet élőzene kíséri. A napot általában bál vagy tánc-ház zárja.

Márton Nap árnyjátékkal idézzük fel Szent Márton legendáját és kézműves foglalkozást csatoltunk mellé.

Luca napján Luca búzát ültetünk, és mindig nagy sikert aratnak a régi szerelmi jóslásos praktikáink.

Adventi koncert: Egyik kedvencünk karácsonyra készülődve az Adventi koncertünk szervezése. Sokan zenélnék különböző hangszereken a településen, így felhívást intézünk a faluhoz, hogy aki szeretné, bemutathassa kedvenc zenedarabját ezen az alkalmon. Ezen kívül a jelentkezőkből kis kórust szerveztünk, amihez bárki csatlakozhat, így aztán a 3 évestől a hetven évesig, minden korosztály képviselteti magát benne. A kórus vezetője komolyzenei képzettséggel rendelkező helyi lakos. Többszólamú kórusműveket tanulunk meg, amelyet hangszeres kíséretekkel egészítünk ki. Mindig nagyon színvonalas a koncert, de ennél is fontosabb számunkra maga a folyamat, amelynek során a zene és közös zenélés élménye hatására egymásra figyelő, egymásra hangolódni tudó szeretetközösségé válunk, valóságosan megélve a karácsony lényegét. A rendezvény részét képezi a betlehemezés is.

Táncházak: Rendszeresen szervezünk táncházakat, visszatánítva a magyar népi táncokat.

Nemzeti ünnepeinket igyekszünk élményszerűen megélni: *március 15. megünneplése:* Kassai Lajos lovasíjász központja szintén a településünkön működik, így a 1848-as forradalom ünneplése mindig az ő lovasainak felvonulásával kezdődik. Ezt követően „Huszár táborunkban” a szabadságharc állomásait járhatják végig menetlevéllel a résztvevők. Délutánra Pilvax kávéházzá alakítjuk a Faluházat, ahol a gyerekek a lelkes pincérek. Az 1956-os eseményekről október 23-án drámajátékkal emlékezünk. *Augusztus 20-án* egész napos programot szervezünk a közösségi kenyérsütéstől a bábszínház és a táncházon át az ökumenikus istentiszteleten történő kenyérszentelésig.

Szépanyáink hagyatéka programsorozat: Az évek óta tartó projektünkben értékfeltáró és értékmentő valamint a közösségépítő tevékenységet szeretnénk ötvözni azzal, hogy felkutatva a jól sütő főző asszonyokat és mozgósítva az itt élő fiatalabb korosztályt közös sütést rendezünk, amely során elsajátítjuk a régi helyi ételeink elkészítésének mikéntjét. Célunk eredetileg az volt, hogy a feledésbe merülő ízeket megmentjük az utókornak. Mára már a Szépanyáink hagyatéka rendezvényeinkben a főzés mellett egyéb régi praktikákat is igyekszünk időseinktől eltanulni, mint például a szappanfőzés, tejfeldolgozás, sajt készítés, tartósítás.

Kulturális tevékenységünk másik pillére az az elvünk, hogy ismerjük meg helyi humán erőforrásainkat, értékeljük és állítsuk, tereljük azokat a közösség szolgálatába. Feltérképezzük a saját humán erőforrásainkat, programjainkat rájuk alapozzuk, hozzájuk igazítjuk. Például **varróklubot** indítottunk helyi textilipari mérnökünk vezetésével; **női latin tánc klubunkat** helyi táncoktatónk irányítja; nemrég ideköltözött az ország egyik népszerű természetgyógyásza, az ő irányításával **természetes életmód programot** indítottunk interaktív

előadásokkal; művésztanárunk **rajziskolát** vezet; egy másik nemrég betelepültünk pedig **Közösségi önellátók** találkozóit szervezi rendszeresen és még sorolhatnám a példákat. **Jóga**oktatónk, **gerinctorna** vezetőnk, **Döcögtető** foglalkozásaink szakembere mind helyi. Az itt meghonosodó aktív családokkal nemcsak életre keltettük népszokásainkat, de újakat – csak a falunkra jellemzőket – is teremtettünk. Ilyen pl. a 22 éve kezdődött **Gasztronómiai nap**, a 8 napon át tartó „**Szentbenedek napok**” **közösségi-kulturális fesztiválunk**, (ami a helyi egyházak és civil szervezetek összefogásával valósul meg színvonalas, valódi értékeket hordozó programokkal) és a forraltborozással összekötött **Karácsonyi Fürdőzés** december 24-én délben a helyi tóban, stb. Ezekbe a programokba, tevékenységekbe folyamatosan vonjuk be az új beköltözőket.

Nyári közösségi színházunk 13 éve működik. Ez azt jelenti, hogy, a szünidő beköszöntével Varga Zsuzsa Kossuth-díjas színművész rendezésében egy-egy színdarabot valósítunk meg a falu apraja-nagyja bevonásával. A produkció előkészítésében és megvalósításában minden korosztály részt vesz, ki-ki hozzátevé a maga tehetségét. Van, aki a díszletek készítésében, a zenélni tudók a zenei kíséret megalkotásában, a helyi kórus az éneklésben, a gyerekek az óvodás korosztálytól a kamaszokig a szereplői gárda nagyját adják egy-két felnőtt résztvevővel kiegészülve. Nagy tánc tudású önkéntesünk a darab tánc koreográfiájának kialakításából és betanításából veszi ki a részét. Előadtuk többek között a János Vitézt, a Ludas Matyit, az Egri csillagokat, a Légy jó mindhalálig című művet. Volt már válogatás a Made in Hungária zenéből, Csukás István Keménykalap és krumpliorr című regénye. Az előadások semmihez sem fogható bája, hangulata mindenkit megérint, jó kis közösséget hozott létre, a gyerekek egész évben várják a következő rendezést. A helyszín, Faluházunk aljában lévő fedett-nyitott tér, valamint a nézőtér szalmabála berendezése a népi színjátszást és a Pajtaszínházak légkörét idézi.

Minden kulturális rendezvényünket (kiállítás megnyitóink, ünnepi megemlékezéseink, falunapunk stb.) helyi tehetségeink színesítik, lehetőséget adva ezzel számukra a nyilvánosság előtti megjelenésnek, a közösség számára pedig hogy megismerjék őket és büszkének lehessenek rájuk.